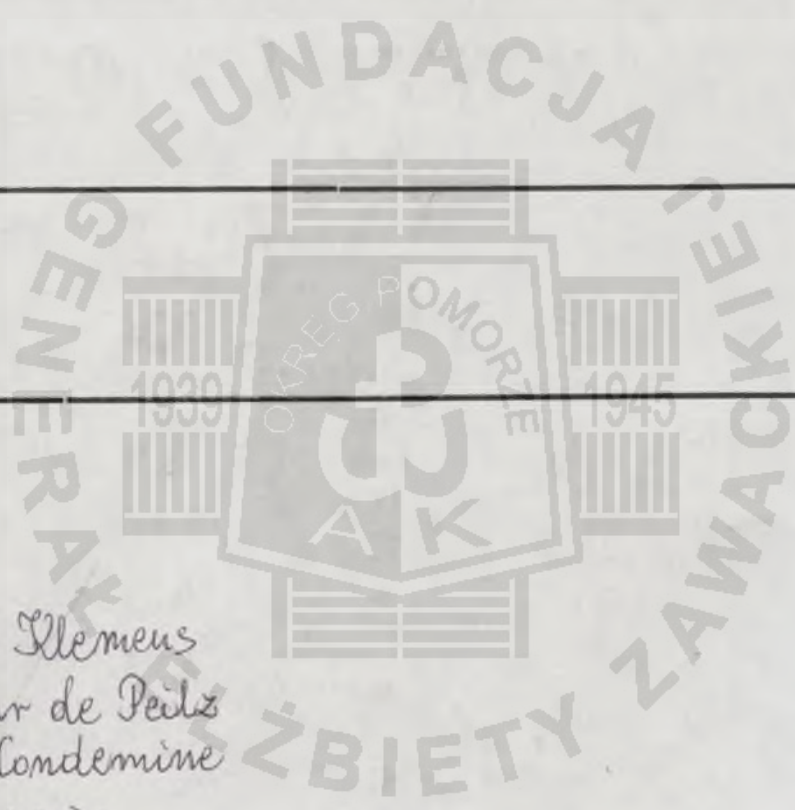

FUNDACJA GENERAL ELZBIETA
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Mickiewicza 23, 80-100 Toruń
tel. 51 448 565 23
e-mail: elzbieta@wp.pl
KRS 00000 416
Nr r-ku 02 1090 1506 0000 0000 5002 024

popisek nr 375/989

rf

++

Kwiatkowski Klemens
18 14 La Tour de Peitz
Av. de la Condemine
Szwajcaria

bp... Zawackiej
++ 2000

Ynowrodac
AK, tajne n.

Kwiatkowski Klemens
ps. 'Znicz' 'Gryf'

M: 375/989 3om.

IS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Prیاتkowski Klemens
T: M: 3951989 Pom.
Inowrocław AI

I/1. Relacja k. 7 s. 1-8

I/2. Dokumenty (sensu ścisłego) dotyczące osoby relatora k. 2 s. 1-2

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 12 s. 1-17

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

1) korespondencja k. 5 s. 1-5

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 10

VI. Fotografie dział ikonografii

1/1. Delaja - Kwiatkowski Clemens

1. Delaja Clemensa Kwiatkowskiego
bez daty z listem przewodnim Marii
Zurawskiej z 10.03. 1991r. (mpis + rshp. oryg.) k. 5 s. 1-6
2. Delaja Clemensa K. Kwiatkowskiego
z 23.08. 1992, mpis oryg. k. 2 s. 7-8

Żmrozka (z d. Kwiattkowska) ^{Wojniczka} ^{Wojniczka} 10. III. 1991 Rd. M-375/989
Loba 165/17/91
nr 7.12/13-91

Szanowna Pani Elżbioto!

W związku z przebywaniem wspomnianą pracę okupacyjną w HK mego brata Klementa Kwiattkowskiego i jego żony z 2 siostrami, doje obwiedzenie wysłaniem listem polewczym na adres Pani w dniu 13. II. 1991. Określenie, że list nie doszedł, proszę p. kłama aby spróbował czy list doszedł, ale nie dał mi żadnej odpowiedzi. Brat swój wysłał również swoje wspomnienia do Edmunda Tyłocha, z którym siedział na Błoniach i w forcie tu w Warszawie, ponieważ tu prof. Eli-ko Tajewski i prof. Dombek, przygotowują publikacje na temat konspiracji w Imperium. Bieda im również kol.

opowiadki z tematyki "Szarych Szeregów",
jak tylko została wiosna wybierali się z pomocą Sadonkę
do Pani

Byłeś dużo zdrowia i sił witalnych w pracy dla dobra
wielu pokrzywdzonych.

Łączę serdecznie podziękowania
dziaria

W satysfakcji 10 znaczków à 1.000, - za wszystkie korespon-
dencje

Relacja członka konspiracji.

V sadk
 Klemens Mieczysław Kwiatkowski ur. 23 listopada 1919r. w majątku Rumiejki pow. Środa woj. poznańskie. Rodzicami moimi byli Mieczysław Kwiatkowski z zawodu agronom, pełniący obowiązki administratora majątków ziemskich. Ojciec brał udział w pierwszej wojnie światowej oraz *V sadk* w Powstaniu Wielkopolskim w 1919r.

Matka Wanda z domu Hauptmann, córka kierownika szkoły, zawodowo nie pracowała.

Mieszkam obecnie w Szwajcarii
 1814 Ia Tour-de-Peilz
 Av. de la Condemine

Posiadam wykształcenie wyższe, ukończyłem medycynę na Uniwersytecie Maximiliana w Monachium oraz pracę doktorską z odznaczeniem "Magna cum laude" w 1953r. W roku 1939 ukończyłem Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu, zdając egzamin dojrzałości w miesiącu maju.

W okresie uczęszczania do Liceum byłem drużynowym II Harcerskiej Drużyny im. Władysława Jagiełły i członkiem Komendy Hufca Harcerzy w Inowrocławiu oraz prezesem Sodalicji Mariańskiej uczniów.

Zajmowałem się również sportem, szczególnie w lekkoatletyce odnosiłem wielkie sukcesy i to ogólnopolskie.

W kampanii wrześniowej 1939r. brałem udział w obronie cywilnej miasta w tzw. "Komitetach Blokowych".

Podczas okupacji pracowałem najpierw w firmie niemieckiej radiowo-elektrycznej jako radiomechanik do dnia 30 sierpnia 1940r. a od 1.09.40r. do chwili aresztowania przez Gestapo, to jest do dnia 30 października 1943r. jako kreślarz techniczny w urzędzie "Wasserwirtschaftamt".

Podczas okupacji mieszkałem przy ul. Toruńskiej 20 m2 a następnie przy ul. Farnej 2a.

Aparat radiowy mieliśmy cały okres wojny i młodzież schodziła się do nas na wiadomości i tajne nauczanie. Mimo częstych rewizji przez Gestapo, podczas jednej rewizji nocnej zmarł nagle na zawał serca *V sadk* 27 marca 1940r. ojciec.

Po pierwszych aresztowaniach w Inowrocławiu, nawiązał ze mną kontakt mgr por. Sadowski, który był kolegą por. Antoniego Dziuby. Postanowiliśmy kontynuować tajne nauczanie wśród młodzieży. To było naszym pierwszym obowiązkiem. Chętnych do nauki było bardzo dużo, uczyliśmy po 2, 3 maximum 4 osoby. Wszystko było bardzo dobrze zorganizowane i właściwie nikt za tajne nauczanie nie wpadł. Kuratoria pomorskie w Toruniu i w Poznaniu były przez Sadowskiego skontaktowane.

- 2 -

Moim pierwszym celem było aby do organizacji już bojowo-dywersyjnej w podziemiu nie angażować młodych harcerzy. Ja byłem już zaangażowany w P.Z.P. i na spotkaniu z Marianem Kryszakim nie przyjąłem współpracy w powstających grupach podziemnych harcerzy.

W organizacji P.Z.P. nie znaleźliśmy się, było w mojej grupie 4-ch zaprzysiężonych na mój Ryngraf Częstochowski z orłem w koronie i słowa "Bóg - Honor - Ojczyzna" wolna do końca życia, lepiej zginąć jak zdradzić". Pseudonim każdy sobie sam wybierał. Ja znany byłem jako "Znicz" a czasem "Gryf". W Iodynie jestem w Związku AK notowany jako "Znicz".

13 listopada 1939r. Gen. Sikorski w miejsce SZP powołuje ZWZ opartej o korpus oficerski. Kraj został podzielony na 6 stref ZWZ. Gen. Tokarzewski został mianowany komendantem strefy obsadzonej później przez Rosję, ale 7 marca 1940r. został aresztowany przez Rosjan i potem wychodzi z armią Andersa na zachód, umiera na emigracji w 1964r.

Komendantem naszym został płk. Stefan Rowecki i swoją działalnością obejmował: strefę 5 - Poznań, strefę 6 - Toruń, strefą 1 - Warszawę. Te zmiany miały charakter wybitnie polityczny, był to rozkaz Gen. Sikorskiego. Zanim zaczęła się normalna praca, trwało to do lutego 1940r. Grupy pracowały prawie że samodzielnie. Od lutego 1940r. następuje normowanie pracy, ale w naszym związku - kontakt z płk. Roweckim był bardzo ograniczony kiedy w czerwcu 1940r. został mianowany generałem i jednocześnie Głównym Komendantem. Z. W. Z. został automatycznie wcielony do sił zbrojnych. 14 lutego 1942r. powstaje Armia Krajowa, w tym czasie wielu kurierów z Warszawy, Poznania i Torunia jeździło celem uzgodnienia formalności. Dziuba, Szef mojej grupy kontaktował się 3 razy z adjutantem Roweckiego.

Inowrocławskie P.Z.P. rozpoczęło swoją pracę przez tajne nauczanie młodzieży w styczniu 1940r. ja uczyłem już od listopada 1939r.

Nazwa organizacji P.Z.P. nie była nigdy w czasie tajnej nauki używana.

Schemat organizacyjny wojskowy mojej grupy:

Ugask Komendant: por. Dziuba Antoni

zastępca Komendanta: por. Sadowski

kontakt z innymi grupami podziemia, sprawy organizacyjne wojskowe wewnętrzne, nominacje przez Warszawę, szkolenie, wydział obserwacyjny.

Dowódca Biura II kapitan rezerwy Hauptmann Klemens (mój wujek) policja wojskowa, obserwacja, organizacja cywilna. Do niego należała też drużyna szkolnych kurierów np. moja siostra Maria Zurawska pseudonim: "Grażyna" - trasa Inowrocław Poznań.

Wydział kartografii i zleceń specjalnych: kpr. z cenzusem, potem ppor. Kwiatkowski Klemens, pseudonim "Znicz" czasem "Gryf". Dział nauki i sztuki, tajne nauczanie.

Wydział przepustkowo - paszportowy, sprawy administracyjne.

Borowicz - pracował w policji niemieckiej w Inowrocławiu.

Wszystkie kontakty z Warszawą i inspektoratami Poznań i Toruń załatwiał sam Dziuba, On też posiadał około 12 sztuk broni ręcznej i lekki km. oraz granaty.

Nasza organizacja podlegała inspektoratowi Poznań do czasu wejścia do AK byliśmy grupą wydzieloną "Kujawy".

Zostałem aresztowany 30 października 1943r. i osadzony w obozie na Błoniach w Inowrocławiu, następnie wywieziony do Fortów VII w Poznaniu cela 65. Było nas tam 73 osoby. Od października 1943r. aresztowano z grupy Dziuby około 80 osób.

Powodem przewiezienia do fortów VII było złapanie 2-ech kurierów na granicy w Kutnie, którzy mieli w termosach w próżni, plany modyfikacji naszej organizacji z przynależnością do AK, były też nazwiska, nominacje oraz plany pracy. Jeden z kurierów został zabity jeszcze w Kutnie a drugi przywieziony do obozu na Błonie do Inowrocławia.

Ponieważ dobrze rysowałem i malowałem z Fortów wróciłem jeszcze na Błonie aby wykończyć rysunki techniczne i portrety żon kilku ssowców.

Kurierzy z Warszawy przybywali do nas kilkakrotnie i u mnie nocowali w domu. Jednemu przekazałem filmy zdjęć kartograficznych całego "Warthegau" - ~~kazni~~ lotnisk aż do granicy Kutna. Filmy nie były wywołane, Kurier mógł w każdej chwili je prześwietlić. Miejsca do desantów były też zfotografowane i na mapach dokładnie opisane.

Tego Kuriera złapano i przywieziono na Błonie - nic nie zdradził, został potem z nami wywieziony do Fortów i skazany.

Poraz drugi wyjechałem z obozu na Błoniach aby przez Gestapo poznańskie otrzymać wyrok - "Obóz Koncentracyjny" Mauthausen.

Od 7 października 1944r. do chwili wyzwolenia przez Armię Amerykańską jest do 5 maja 1945r. przebywałem w Mauthausen z numerem P.107345 pracując w kamieniołomach a pod koniec jako pisarz na bloku.

Po wyzwoleniu obozu zorganizowałem w Regensburgu drużynę harcerską dla młodzieży. Brałem czynny udział w Ruchu Oporu w czasie wyzwolenia obozu, Potem studiowałem medycynę w Monachium i równocześnie uczęszczałem na Akademię Sztuk Pięknych. Po ukończeniu studiów pracowałem we Francji w amerykańskim szpitalu w Toul a od 1966r. w Szwajcarii jako dyrektor Kliniki w Leysin. Obecnie jestem na emeryturze, jestem w randze pułkownika, mam wiele odznaczeń z Armii Amerykańskiej i Francuskiej.

Z mojej rodziny przebywali w obozach koncentracyjnych:

śad

- 1. stryj Antoni Kwiatkowski - Dachau
- 2. stryjeczny brat dr. Iech Kwiatkowski - oficer AK uczestnik walk o Wolność i Niepodległość na Śląsku. Aresztowany po wyzwoleniu przebywał w więzieniu i obozie w województwie Wrocławskim.
- 3. wujek - brat matki Klemens Hauptmann - obóz na Błoniach w Inowrocławiu, Fort VII w Poznaniu, i Gross-Rosen.

śad

Dr. med. Klemens Kwiatkowski
 1814/ La Tour de Peilz
 40 av. de la Condemine
Klemens Kwiatkowski
 Czajecarla. 100532

KLEMENS, MIECZYSLAW KWIATKOWSKI / 1919 -

Klemens Mieczysław Kwiatkowski herbu "NOWINA" ur. 23.II.1919 w woj. poznańskim w majątku RUMIEJKI pow. Środa. Ojciec Mieczysław z zawodu agronom brał czynny udział w pierwszej wojnie światowej oraz w Powstaniu Wielkopolskim w 1919 r. Matka Wanda z domu Hauptmann, z zawodu nauczycielka nie pracowała po ślubie w swoim zawodzie.

Klemens Mieczysław Kwiatkowski ukończył w 1939 roku Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu. W okresie uczeszczenia do szkoły był drużynowym II-giej Harcerskiej drużyny im. Władysława Jagielly przez ostatnie 3 lata przedwojenne. Był równocześnie prezesem Sodalicii Marińskiej uczniów. Znany sportowiec w lekkiej atletyce w skoku w dal i w biegu na 100 m.

Jak wszyscy maturzysci - wysłany do Junackich Hufców Pracy z przydziałem do Węgierskiej Górki na granicy niemieckiej na południu Polski do budowania linii obronnej. W JHP ~~pracy~~ był drużynowym i prace skończył z wyróżnieniem.

W kompanii wrzeźniowej jest zaangażowany w "Komitetach Blokowych". W czasie okupacji pracuje w firmie radio-elektrycznej Helmut Knoff (firma zabrana panu Przybyłe) na ul. Królowej Jadwigi jako pomocnik techniczny. W tym czasie wynosi z gmachu Gimnazjum listy maturzystów i młodszych uczniów oraz sztandar II-iej Drużyny Harcerskiej, który wrócił dopiero po przewrocie krajowym do swej drużyny. Pomocnikiem w tej akcji był ówczesny pedel Maćkowiak. W budynku było wojsko niemieckie 1.09.1940 zmienia prace i przechodzi po zdaniu egzaminu do niemieckiego urzędu REICHSWASSERWIRTSCHAFTSAMT przy ul. Solankowej jako kreslarz techniczny i gdzie pracuje do dnia aresztowania przez Gestapo 30.11.1943. W tym dniu aresztowanie następuje w autobusie Matwy-Ino po spotkaniu w kosciele matęskim z szefem działu służby cywilnej i wywiadu Hauptmannem Klemensem przy PZP.

W czasie okupacji mieszka przy ul. Torunskiej 20 m. 2 a po wyrzuceniu, na Farnej 2a. W domu prowadzi od listopada 1939 tajne nauczanie uczniów liceum i gimnazjum (historia, j. polski i łacina). Posiadając w domu tajne radio udziela informacji londyńskich, polskiego radia, swoim uczniom.

W tym samym czasie wstępuje do PZP - grupy wojskowej, której kmdt był por. Antoni Dziuba, który też prowadził tajne nauczanie jako nauczyciel. Zwerbowany przez por. mgr Sadowskiego Bronisława - zast. por. Dziuby Antoniego, który też uczył tajnie. Dyrektywy nauczania i program otrzymywał Kl. Kwiatkowski od Br. Sadowskiego. Został zaprzysiężony w PZP przez por. Dziubę Antoniego i pracuje w konspiracji pod pseudonimem "Znicz" i "Gryf". Organizacja PZP do której należał Kl. Kwiatkowski podlegała Inspektorowi Poznań do czasu wejścia do "AK" jako grupa wydzielona "Kujawy".

Klemens Kwiatkowski należał do komendy lokalnej PZP jako szef działu kartografii i był także przydzielany do zleceń specjalnych. Mając kontakt z kurierami z W-wy - dostarczał im filmy nie wyświetlone map całego "Warthegau", a pod KUTNO - naznaczając na mapach dokładnie miejsca desantowe, lotniska i depozyty broni i amunicji niem.

Przebieg pobytu w obozach karnych i KZ:

30.10.43 aresztowanie przez Gestapo i osadzony w obozie na Bloniach w Inowrocławiu gdzie przebywa do 16.01.44.

17.01.44 uwięziony w FORT VII Colomb cela 65 w Poznaniu do 30.03.44

30.03.44 oboz karny BLONIE Inowrocław do 27.07.44.

27.07.44 przetransportowany do Fort VII w Poznaniu na sąd dorazny w Prezydium Policji-Gestapa i skazany do Vernichtungslager MAUTHAUSEN i przetransportowany tam natychmiast z kilku innymi więźniami. Uwolniony przez US ARMY z KZ Mauthausen 05.05.45 o godz. 13.15 pp. KZ Mauthausen: Nr więźnia 107 345 (trojkat czerwony z litera P). Pracuje od przyjazdu, lipiec do stycznia 45 w kamieniołomach później "wyciągnięty" przez kolega z ZWZ Pomorze Tczew - Pawła Pomierskiego do pisania-drukowania napisów i kart nowoprzybyłych na blok więźniów - jako pomocnik pisarza bloku 22 pewnego CZECHA. Nie był nigdy pisarzem bloku w KZ. W czasie wyzwolenia bierze czynny udział w RUCHU OPORU.

Po uwolnieniu przewieziony przez US Army do Regensburga (Bawaria) wpieryw na przebadanie fizyczne do szpitala i dożywienie przez 6 tygodni.

1946 - 1953 studium medycyny rozpoczęte na UNRA University w Monachium i po 3-ch semestrach kontynuacja na otwartym Uniwersytecie niemieckim Ludwig-Maxymilian w Monachium.
22.08.53 Examin państwowy niemiecki jako lekarz
05.10.53 Promocja DR.MED. z wynikiem "MAGNA CUM LAUDE"
1953 - 54 Asystent na klinikach Uniw.Monachium
1955 Przyjety do POW (Polskie Oddziały Wartownicze) przy US-ARMY HQ.EUROPE w HEIDELBERGU przez Pułkownika SOBOLTE.
1955-56 Studium medycyny US i egzamin w US-GENERAL HOSPITAL w Landstuhl (Niemcy).Pracuje jako lekarz dla US armii.
1956 - 1966 Lekarz w US Gen.Hospital i specjalizacja w med.wewnetrznej i chirurgii we Francji w ORLEANS, VERDUN i NANCY-TOUL
Wrzesień 1966 opuszcza na własne życzenie US-ARMY w stopniu LT.Colonel (Podpułkownika).
Kontynuacja pracy w Szwajcarii w Klinikach wysokogorskich w LEYSIN - "MIREMONT" i "LES BUIS"
-od IX.1966 do 1.10.1987 pracuje kolejno jako asystent - później adiunkt i ostatnie lata jako dyrektor-Kliniki MIREMONT - LEYSIN (VD).
Żyje obecnie na emeryturze w La Tour de Peilz niedaleko MONTREUX nad LEMANEM. Jest członkiem Federacji Lekarzy Szwajcarskich (FMH).
Udziela się w POLONII SZWAJCARSKIEJ.

ODZNACZENIA: KRZYŻ AK i wojenny² 1939-45.Złoty krzyż zasługi.²
Odznaczenie z medalem złotym - Papieża PAWŁA VI
"PRO ECCLESIA ET PONTIFICE".
Odznaczenia Armii US w EUROPIE t.zwane "Superior performance-Sustained" w pracy lekarskiej dla US-ARMY nadane 10 razy.

Curriculum sprawdziłem i poprawiłem

CH-1814 LA TOUR DE PEILZ (VD) - dnia 23.08.1992

1 Załącznik : fotokopia dokumentu złożona urzędowo w Niemieckim Urzędzie Odszkodowań w Monachium w 1949 roku- która podaje dokładnie daty uwięzienia.

1/2. Dokumenty dotyczące rełatora: Kwiatkowski

Klemens

1. Świadectwo z 14.10.1949 r. wypracowane
w Monachium o aresztowaniu i pobyciu
w obozie koncentracyjnym Klemensa
Kwiatkowskiego, kserokop. w j. niem. k. 15.1

2. 'Świadectwo świadek' - Kwiatkowskiego

Klemensa z 28.05.1972 nt. świadomości

Marji Świrawskiej, ksero oryg. k. 15.2-3

An das
Bayerische Landesamt für Wiedergutmachung
Generalanwaltschaft der rassistisch, religiös und politisch Verfolgten

M-375
LdZ 816/17/82

10400 * C

Betr.: Anmeldung von Ansprüchen gemäß Gesetz zur Wiedergutmachung nationalsozialistischen Unrechts.

C.

§ 15 und 16, Schaden an Freiheit.

I. Angaben über den Verfolgten:

Familienname: Kwiatkowski Vorname: Klemens
Bei Frauen Mädchenname: .....
geb. am 23.XI.1919 in Rumiejki Kreis Sroda/Polen
Gegenwärtige Anschrift: München 9, Regerstr. 11/III Bayern

II. Angaben über den Freiheitsentzug:

Ich war meiner Freiheit beraubt durch: 30.3.1944 27.7.1944
Gefängnis Straflager Hohensalza von 30.X.1943 bis 16.1.1944
Zuchthaus Fort Colomb - Posen von 17.1.1944 bis 30.3.1944
Konzentrations-Lager Mauthausen von 27.7.1944 bis 5.5.1945
Ghetto ..... von ..... bis .....
Zwangsarbeits-Lager ..... von ..... bis .....
Wehrm./OT.-Strafeinheit ..... von ..... bis .....
Haftanst. gleichzus. Lager, ähnl. Institutionen und
Zwangsarbeit ..... von 30.10.1943 bis 5.5.1945
insgesamt 18 Monate und 5 Tage. Als Schutzhaftling.

III. Nachweise:

1. Ich bin Inhaber des landeseinheitlichen Ausweises für rassistisch, religiös und politisch Verfolgte, ausgestellt vom Landesamt für Wiedergutmachung, Generalanwaltschaft (vorm. Staatskommissariat für rassistisch, religiös und politisch Verfolgte)

am ..... mit der Nummer: .....

Sämtliche Haftbescheinigungen liegen dort auf.

2. Ich besitze den landeseinheitlichen Ausweis des Landesamtes für Wiedergutmachung, Generalanwaltschaft, nicht und lege folgende Nachweise für die aus politischen, rassistischen bzw. religiösen Gründen erlittene Haft vor: Begl. Photo-Kopie d. Original-Entlassungsausweises aus d. KZ Mauthausen, Versicherung an Eidesstatt.

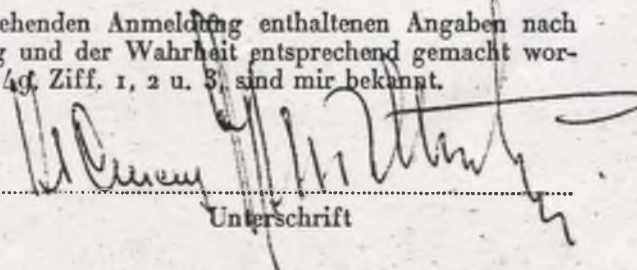
IV. Antrag:

Ich beantrage für die erlittene Freiheitsberaubung von insgesamt achtzehn (18) vollen Monaten Haftentschädigung gemäß § 15 des Entschädigungsgesetzes.

Ich erkläre hiermit an Eidesstatt, daß alle in der vorstehenden Anmeldung enthaltenen Angaben nach meinem besten Wissen und Gewissen genau, vollständig und der Wahrheit entsprechend gemacht worden sind. Die Bestimmungen des § 48, Ziff. 1 u. 2 und § 49, Ziff. 1, 2 u. 3, sind mir bekannt.

München 14.X.1949

Ort und Datum

Unterschrift

Dr. Klemens Kwiatkowski, Łódź
ul. Toruńska 20
88-100 Łódź

Łódź dnia 27. maja 1992 r.

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składający tego oświadczenie
(tj. nazwisko panieńskie)

OSWIADCZENIE ŚWIADKA

uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do)

Organizacja konspiracyjna pod nazwą PZP-OK
w Łodzi

świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się
dokumentem osobistym (innym dokumentem), seria i numer 5807810 (Passport)

wystawionym dnia przez Szwajcarię

oświadczam, że Ob. Maria Zarawska syn (córka) Mieczysława

zmarła dnia 23. XI. 1943 r. w Rumyńskach pow. Środa

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę
obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie

czasowo od - do) Była uczestniczką organizacji konspiracyjnej
PZP-OK w Łodzi pod nazwą "Pracownicy" w składzie
funkcyj. Tarnowska - kurierka, Zarawska - Porucznik
i organizacji tej. Brała czynny udział jako
nauczycielka w tajnych kursach
od XII 1939 r. do X 1943 r. Mopelnie ze względu pracowała w
organizacji konspiracyjnej PZP-OK i dodatkowo w tajnym
nauczaniu, które również było prowadzone przez
w/w organizację w Łodzi

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) Grzywna

związku wojskowy pełnił funkcję łącznik - kurier

uczestniczył w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje)

okresowości, czasookresy itp.) Była w ścisłej łączności z Srebrną
Obrońcą Cywilny Hauptmannem Klemensem w Łodzi
Majury, od którego przewoziła korespondencję i odbierała
paczkę tajną z Poznania dla Łódzkiej PZP-OK,
cały czas wyjątkowo pracowała z Srebrną, aż do czasu jej
arrestowania X 1943 roku, zastępując do karety w (obozu)
Gross-Rosen. Po powrocie w 1945 r. zmarła w grudniu w Łodzi
k/ Łódzkiej. Srebrna dała mi przewozić ważne dokumenty
ze Srebrnej PZP-OK na trasie Łódź - Poznań.

Wzajemnie wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasookres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp.

Ze względu do PZP-AK

była represjonowana przez...
...
...

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji szrankowskiej, datę jej wydania, przez kogo

nie publikuje... z Londynu...

Nr. 7251 z dnia 12. V. 1972 roku.

Jeśli świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyszedł, nr legitymacji (zaswiadczenia), datę wydania

Własnoręcznie podpis

Przedkotta

Maciej Szewczyk

potwierdził wiarygodność podpisu świadka

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Ludowej
OKRĘG BYDGOSZCZ
KOŁO TERENOWE
w Inowrocławiu

.....
płacz organizacji kombatanckiej
imię i nazwisko, funkcja

Inowrocław, data *27 VIII 92*

miejscowość, data

II. Materiały uzupełniające relikw: Kwiatkowski
Klemens

1. art. Edmunda Mikotajskiego, Horien ze
Żłotym Medalem...', 'Czyj duch, z 30.06.1996r.,
kserokop. k. 2 s. 1-2
2. art. Piotra Strachanowskiego, Odszedł
duch Klemens, 'Gazeta Pomorska', 'Wiadomo-
ści Gdyni' (dodatek) z 7.05.2004r.
oryg. k. 1 s. 3-4
3. art. Tadeusza Turbaczkiego, Klemens
Kwiatkowski, 'Gazeta Wyborcza' z
27.05.2004r., kserokop. k. 1 s. 5
4. Fragment mszy św. (po grobowej)
sp. Klemensa Kwiatkowskiego,
kserokop. tabu k. 2 s. 6-9
5. Karta Marii Żurawskiej (z d. Kwiatkowskiej
- siostry) do Fundacji z 14.02.2005r. z
wzruszającymi - noty biograficzne o Klemencie
Kwiatkowskim, rękop. oryg. + mpis kserokop. k. 3 s. 10-14
6. Propozycja biografii Klemensa K.
Kwiatkowskiego - bez autora, mpis kop. k. 2 s. 15-16
7. Nota biograficzna, Biuletyn Fundacji,
nr 2/2004, s. 65-66, kserokop. k. 1 s. 17

Czuj Duch
Pismo harcowskie
1-2 (14-15) rok V
2 dn. 30.06.96 r.

Edmund Mikołajczak

Inowrocławscy harcerze (4)

26 czerwca br. minęła 80. rocznica powstania II Drużyny Gimnazjalnej im. Władysława Jagiełły w Inowrocławiu. To dobra okazja, aby dzisiejszy szkic poświęcić zatem harcerzom z najstarszej naszej szkoły średniej, a konkretnie jednemu z nich, ostatniemu przedwojennemu drużynowemu druhowi Klemensowi Mieczysławowi Kwiatkowskiemu.

HARCERZ ZE ZŁOTYM MEDALEM "PRO ECCLESIA ET PONTIFICE"

Gdy wiosną 1992 roku przybył do kraju, odwiedził starą szkołę. Wszedł w jej progi po 53 latach! Wstąpił do szkolnego muzeum, w którym tak wiele bliższych mu pamiątek. Na zorganizowane przy tej szczególnej okazji spotkanie przybyli jego koledzy, przybyli młodszy wychowankowie "Kasprowicza", a także aktualni licealiści. Bohaterem dnia był oczywiście On - znany chirurg klinik szwajcarskich, społecznik, wybitny działacz katolicki, wcześniej harcerz - drużynowy "Dwójki", żołnierz AK.

Zaczynają się wspomnienia... Wszyscy podziwiają erudycję dra Kwiatkowskiego, obywatela Szwajcarii, prawdziwego Europejczyka biegle władającego kilkoma językami, którego polskość jest jednak tak prawdziwa, widoczna znacznie bardziej, niż u niejednego krajana mieszkającego stale nad Wisłą. Od ponad półwiecza mieszka na emigracji. Nietrudno się domyśleć, że stało się tak za sprawą ostatniej wojny, która tak porozrzuciła Polaków po całym świecie...

Klemens Kwiatkowski jest wielkopolaninem. Urodził się 23 listopada 1919 roku w Rumiejkach Szlacheckich, tuż po powstaniu wielkopolskim, w którym brał udział jego ojciec. Do gimnazjum uczęszczał w Inowrocławiu. W czerwcu 1939 roku zdał maturę. Wojenna zawierucha zawiadła go do obozu koncentracyjnego Mauthausen, skąd po wyzwoleniu przez Amerykanów dostał się do Ratzfzyny. I tak już pozostał w Bawarii, gdzie też odbył studia medyczne, ukończone w 1953 roku w Monachium z wyróżniającym wynikiem "Magna cum laude". Przez kolejne 2 lata pracował jako asystent w klinikach monachijskiego uniwersytetu, po czym wstąpił do Polskich Oddziałów Wartowniczych przy US Army w Heidelbergu. Przez 10 lat związany był z armią Stanów Zjedno-

zonych, z którą rozstał się w 1966 roku w stopniu podpułkownika. Rozpoczął się wtedy kolejny etap jego życia - praca w wysokogórskich klinikach szwajcarskich "Miremont" i "Les Buis" w Leysin. Był tam najpierw asystentem, później adiunktem, wreszcie dyrekto-

foto: 1939 rok

rem kliniki "Miremont". Jakże serdecznie żegnali go mieszkańcy Leysin, kiedy w 1987 roku przeszedł na emeryturę i przeniósł się do niżej położonego La Tour-de-Peilz nad Lemaniem. Gazeta "Le Messenger" zaprezentowała wtedy życiorys doktora, ujawniając jego liczne pasje, takie jak turystyka, śpiew, malarstwo. W stan spoczynku odchodził człowiek walki i pracy, człowiek wielkiego serca, starający się zawsze czynić dobrze i obowiązki swoje wykonywać sumiennie. Potwierdzają to liczne odznaczenia bojowe oraz aż dziesięciokrotnie przyznawane przez armię amerykańską wyróżnienie "Superior performance - Sustained", a nade wszystko zaś niezwykle rzadko przyznawany złoty medal "PRO ECCLESIA ET PONTIFICE", nadany przez papieża Pawła VI

za wybitne zasługi dla Kościoła katolickiego.

Wróćmy jednak jeszcze do czasów młodości druha Klemensa, do lat gimnazjalnych, tych spędzonych w II Drużynie Gimnazjalnej im. Władysława Jagiełły. Przez 3 ostatnie lata swej nauki w Liceum Kasprowicza był drużynowym. "Dwójka" liczyła w tym czasie 6 zastępów, w każdym od 10 do 16 harcerzy. Praca szła wówczas wyjątkowo sprawnie, a wizytujący drużynę Florian Marciniak z komendy Chorągwi Poznańskiej i Tadeusz Kaliski z komendy Hufca Inowrocławskiego uznali ją za przodującą. Druh Klemens dobrze wspomina współpracę z gimnazjalnym opiekunem harcerzy profesorem Marianem Kadlecem, wspomina obozy i rajdy, wylicza przedsięwzięcia, których celem było zdobycie środków na akcję letnią. Tak, harcerzom nigdy się nie przelewało, ale ... może w tym tkwi także jakiś głębszy sens. Praca inowrocławskich harcerzy w ostatnich latach przed nieuchronnie zbliżającą się wojną była niezwykle żywa i nacechowana głębokim poczuciem patriotyzmu. Rosły szeregi harcerskie. W 1938 roku powstało nawet Kujawskie Środowisko Harcerskie, którego komendantem został inny profesor "Kasprowicza" - Jan Stróżyński, niestrudzony propagator żeglarstwa. Powołano też w Inowrocławiu czterosekcyjny Harcerski Klub Sportowy. Druh Klemens należał do najlepszych sportowców - harcerzy. Był mistrzem Polski ZHP w skoku w dal i w biegu na 100 m. Tę bogatą działalność harcerską z powodzeniem łączył z nauką oraz z pracą w Sodalitacji Mariańskiej, której został prezesem. Latem 1939 roku, a więc tuż po maturze skierowany został do pracy w hufcach junackich. Budował umocnienia w Węgieńskiej Górze na południowych rubieżach kraju. W czasie okupacji pracował

w Inowrocławiu; najpierw w zakładzie radiowo-elektrycznym Helmuta Knoffa przy ul. Królowej Jadwigi, później jako kreślarz w Reichwasserwirtschaftsamt przy ul. Solankowej. Wiedząc, że w zajętych przez Niemców gmachu gimnazjum została cała szkolna dokumentacja, wykraść listy uczniów, a przy okazji też sztandar swojej drużyny harcerskiej, który dzięki temu ocalał. Od listopada 1939 roku zaangażował się w tajne nauczanie, potem wstąpił do konspiracyjnych struktur Polskiego Związku Powstańczego (pod takim kryptonimem kryła się inowrocławska organizacja AK), działając w sekcji kartografii. Kurierem z Warszawy dostarczał klisze ze zdjęciami map całego Warhegau z zaznaczonymi miejscami desantowymi, lotniskami, składami broni. W końcu listopada 1943 roku został aresztowany i znalazł się w obozie na Błoniach, a w lipcu 1944 roku w obozie koncentracyjnym Mauthausen. Dalsze jego losy już znamy. Dodajmy, że w czasie pobytu na Błoniach nie pozostawał biernym. Do-

dawał otuchy współwięzionym. Dużą popularnością cieszyła się ułożona przez niego pieśń obozowa, której refren rozpoczynał się słowami: "Nadzieję trzeba zawsze żyć, w największym smutku czy rozterce, nadzieja zawsze może być pociechą w poniewierce"...

2

Nazwisko	KWIATKOWSKI
Imię	Klemens, M.
Pseudonim	"ZNIÓZ"
Przydział	P.z.z.P. i A.A.K. Inowrocław.
Odnaczony został KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ ustanowionym dnia 1 sierpnia 1986 roku przez dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora- Komorowskiego dla upamiętnienia wysiłku żołnierza Polski Podziemnej w latach 1939 — 1946.	
Podpis	Przewodniczący Komlaj Krzyża Handlarza "Słowy"
Londyn, dnia	- 5 MAY 1975

Taki jest życiorys dra Klemensa Kwiatkowskiego, wspaniałego człowieka i Polaka, któremu po wojnie nie dane było pracować w Polsce, dla którego jednakże słowo "POLSKA" znaczyło zawsze i znaczy tak wiele. Możemy być dumni, że był (i ciągle jest) harcerzem.

ZATRZYMANE W KADRZE - WSPOMNIENIE

Odszedł druh Klemens

W najbliższy poniedziałek na cmentarzu w Leysin w Szwajcarii spocznie zmarły 3 maja 2004 r. w Vevey pod Genewą dr Klemens Kwiatkowski. Wielkopolanin, absolwent Liceum Jana Kasprowicza w Inowrocławiu, patriota. Miał 84 lata...

Urodził się 23 listopada 1919 r. w majątku Rumiejki w woj. poznańskim. Jego ojciec - Mieczysław herbu Nowina - był powstańcem wielkopolskim, a matka - Wanda z Hauptmannów - do czasu zamążpójścia pracowała jako nauczycielka. Rodzina Kwiatkowskich z początkiem lat dwudziestych XX w. osiadła w Inowrocławiu. Klemens uczył się w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprowicza, gdzie w maju 1939 r. zdał egzamin dojrzałości. Działal w Sodalitacji Mariańskiej, a od 1936 r. był ostatnim drużynowym II Drużyny Harcerskiej im. Władysława Jagiełły. Uprawiał sport i szczylił się mistrzostwem Polski ZHP w skoku w dal i w biegu na 100 metrów.

Uratowany sztandar

Jesienią 1939 r., wiedząc że w gmachu gimnazjum została cała szkolna dokumentacja, wykrał listy uczniów, a przy okazji też sztandar swojej drużyny harcerskiej, który dzięki temu ocalał i dziś jest eksponowany w szkolnym muzeum. Otrzymał skierowanie do pracy, najpierw w zakła-

Dr Klemens Mieczysław Kwiatkowski 1919-2004.

Na emigracji...
Do Polski nie wrócił. Pozostał w Bawarii, tam też odbył studia medyczne, ukończone w Monachium stopniem doktora medycyny z wynikiem „Magna cum laude”. Pracował potem jako asystent w klinikach monachijskich, a w 1955 r. wstąpił do Polskich Oddziałów Wartowniczych przy US Army w Heidelbergu. Do 1966 r. był lekarzem chorób wewnętrznych i chirurgiem w szpitalu wojskowym w Landstuhl, praktykował też we Francji, m.in. w Orleanie i Verdun. Ze służby wojskowej odszedł w stopniu podpułkownika. Później przeniósł się do w wysokogórskich klinik w Szwajcarii „Miremont” i „Les Buis” w Leysin. Był tam asystentem, adiunktem i na koniec - do 1987 r. - dyrektorem.

Człowiek walki i pracy

„W stan spoczynku odchodził - pisała wtedy prasa szwajcarska i polonijna - człowiek walki i pracy, człowiek wielkiego serca, starający się zawsze czynić dobrze i obowiązki swoje wyko-

...dzie radiowo-elektrycznym Helmuta Knoffa przy ul. Królowej Jadwigi, a potem został kreślaczem w Reichswasserwirtschaftsamt przy ul. Solankowej. 39 r. zaangażowanie. Później w grupie wojsku Powstańcem kryła się ; żołnierzem Maria Żuraw-seudonimem rzano mu zaografii. Kurie-zywał klisze o Warthegau lotnisk oraz

CO,

Bronie i Mauthausen

Gestapo zdekonspirowało go końcu listopada 1943 r. i osadziło w obozie przejściowym na inowrocławskich Błoniach, a potem w Forcie VII w Poznaniu. W lipcu 1944 r., po wyroku sądu doraźnego, trafił do obozu koncentracyjnego Mauthausen (z wytatuowanym numerem obozowym: 107345). Katorżniczo pracował w kamieniołomach, a potem był pomocnikiem pisarza blokowego. Przebywał w obozie do czasu

nywać sumiennie”. Potwierdziły to także liczne odznaczenia bojowe (wojenny Krzyż Zasługi, Krzyż AK) i aż dziesięciokrotnie przyznany mu amerykański medal „Superior performance - Sustained”. Nade wszystko zaś niezwykle rzadko przyznawany - i najwyższy jaki może otrzymać osoba świecka - złoty medal za zasługi dla Kościoła Katolickiego „Pro Ecclesia et Pontifice”, nadany przez papieża Pawła VI.

Przypomnę na koniec, że gdy 18 grudnia 2000 r. Rada Miejska Inowrocławia świętowała koniec XX stulecia, uroczystej sesji towarzyszyła wystawa fotografii najwybitniejszych inowrocławian żyjących i pracujących w tym wieku. Wśród kilkudziesięciu zaprezentowanych tam postaci był także Klemens Kwiatkowski...

PIOTR STRACHANOWSKI

Kartka świąteczna na Boże Narodzenie 1944 r., którą K. Kwiatkowski wykonał w Mauthausen i ofiarował swemu współtowarzyszowi z inowrocławskiej konspiracji Czesławowi Tonnowi.

Przystęta M. Żurawskie 17 VI 2004 (siostra)

Zwartek 27 maja 2004 GAZETA WYBORCZA BYDGOSZ
POŻEGNANIA

WSPOMNIENIE (1919-2004)

Klemens Kwiatkowski

I znów opuścił na zawsze nasze grono jeden z ostatnich przedwojennych maturzystów państwowego Gimnazjum i Liceum im. J. Kasprzowicza w Inowrocławiu. Dnia 3 maja 2004 r. w uroczej miejscowości Vevey, nad Jeziorem Genewskim zmarł zasłużony inowrocławianin, harcerz, Sodalis Marianus, obywatel Polski i Szwajcarii, działacz ZWZ-AK, dr n. med. ppułk armii USA – Klemens Kwiatkowski.

Klemens był moim kolegą szkolnym i przyjacielem w inowrocławskim „Kasprze”, drużynowym w II Drużynie Harcerskiej im. W. Jagiełły i przewodniczącym naszej szkolnej Sodalicii Mariańskiej.

Klemens był inowrocławianinem z wyboru. Urodził się 23.11.1919 r. w majątku Rumiejski Szlacheckie w woj. poznańskim, tuż po Powstaniu Wielkopolskim, w którym brał udział jego ojciec Mieczysław herbu Nowina. Na początku lat dwudziestych rodzina Kwiatkowskich osiadła na stałe w Inowrocławiu.

Podczas II wojny światowej Klemens działał pod ps. „Znicz” i „Gryf” w ZWZ-AK. Organizacja powierzyła mu jako utalentowanemu rysownikowi odpowiedzialność za dział kartografii. Wykonał plany dwóch lotnisk, które dotarły do Anglii. Za te prace awansował. Angażował się w tajne nauczanie, uczył historii, j. polskiego i łaciny. Prowadził też utajniony nashuch polskiego radia z Londynu. Tuż po wybuchu wojny wykradł ze szkoły sztandar naszej drużyny harcerskiej, dzięki czemu ocalał on i obecnie znajduje się w szkolnym muzeum. Podczas wojny Klemens trafił wraz z innymi harcerzami do

Fortu VII w Poznaniu, a następnie do obozu koncentracyjnego w Mauthausen. Po wyzwoleniu obozu przez armię USA pozostał w Bawarii. Podjął tam studia medyczne na Uniwersytecie Unrra, a potem w Monachium. Praktykował jako lekarz, a w 1955 r. wstąpił do Polskich Oddziałów Wartowniczych przy US Army. W 1966 r. przeniósł się do Szwajcarii w stopniu ppułk. Armii USA. Pracę podjął w klinikach jako asystent, potem został dyrektorem jednego z kurortów. Klemens Kwiatkowski był typowym polonusem. Otaczał się polskimi książkami, z niecierpliwością czekał na informacje o swoim kraju. Posiadał wiele zainteresowań, praktykował malarstwo, śpiew i turystykę.

Zasługi Klemensa są niewątpliwie wielkie. Otrzymał wiele odznaczeń, orderów i medali. Za udział w wojnie otrzymał Krzyż Zasługi i Krzyż Armii Krajowej. Za pracę chirurga i internisty został wyróżniony dziesięciokrotnie amerykańskim medalem „Superior performance-Sustained”. Papież Paweł IV odznaczył go złotym medalem za zasługi dla Kościoła katolickiego. Medal ten stanowił uhonorowanie Klemensa Kwiatkowskiego jako wielkiego Polaka i Człowieka, który całe życie poświęcał bliźnim.

Jego prochy spoczęły w grobie jego żony w Szwajcarii.

Żegnaj Klemensie, drogi Druhu. Całym swoim życiem i działalnością zapewniłeś sobie szacunek i trwałą pamięć. Albowiem jak napisał wielki belgijski noblista M. Maeterlinck: „Umarli umierają dopiero wtedy, gdy przestajemy o nich myśleć. Pamięć o nich przywraca ich życie”. TADEUSZ TULBACKI

Wszystko!

Minim' ganyf' Tolu' ogumi o Klemens,
Młoc' ukwada z' w byjll' r'is' "Wyborcy" v' Bawia
v' v' w'om' ukwadi z' w byjll' r'is' Bawia
2.6.04 Bawia Tolu

205 do p. 379 / 04

6

Przysięże Maria Żurawska
200 2004

MSZA ŚWIĘTA

Pogrzebowa Świętej Pamięci

Doktora

Klemensa KWIATKOWSKIEGO

23.11.1919 - 03.05.2004

* * * * *

Kaplica Katolicka w Leysin

Poniedziałek, 10 maja 2004

Godzina 14.00

Handwritten signature in green ink.

1. Serdeczna Matko, Opiekunko ludzi
Niech Cie płacz sierot do litości wzbudzi!
Wygnańcy Eway do Ciebie wołamy:
Zlituj się, zlituj, niech się nie tułamy.
  2. Do kogóż wzdychać mamy, nędzne dziatki?
Tylko do Ciebie, Ukochanej Matki,
U której serce otwarte każdemu,
A osobliwie nędzą strapionemu.
  4. Dla Twego Serca wszystko Bóg uczyni,
Daruje kary, choć człowiek zawini;
Jak Cię cna Matko, nie kochać serdecznie,
Gdy się skryć można pod Twój płaszcz bezpiecznie?
-

1. Zwycięzca śmierci, piekła i szatana
Wychodzi z grobu, dnia trzeciego z rana
Naród niewierny trwoży się, przestrasza
Na cud Jonasza. Alleluja!
2. Ziemia się trzęsie, straż się grobu miesza
Anioł zstępuje, niewiasty pociesza
Parzcie, tak mówi, grób się próżny został
Pan zmartwychpowstał. Alleluja!

3. Ustąpcie od nas smutki i trosk fale
Gdy Pan Zbawiciel tryumfuje w chwale
Ojcu swojemu już uczynił zadość
Nam niesie radość. Alleluja!
-

1. Pod twą obronę, Ojczy na niebie
Grono twych dzieci swój powierza los
Ty nam błogosław - ratuj w potrzebie
I broń od zguby, gdy zagraża cios.
  2. Czy toń spokojna, czy huczą fale
Gdy Ty swe dzieci w swej opiece masz
Wznosimy modły, dziś ku Twjej chwale
Boś Ty nam tarczą, Boże, Ojczy nasz.
-

1. U drzwi Toich stoję, Panie!
Czekam na Twe zmiłowanie.
Któryś pod postacią chleba
Prawdziwy Bóg jesteś z nieba.
2. W tej Hostyi jest Bóg Żywy
Choć zakryty, lecz prawdziwy
W tym Najświętszym Sakramencie
Z nieba stawa w tym momencie.

3. Jak wielki Bóg cud uczynił!
Gdy chleb w Ciało swe przemienił.
A nam spożywać zostawił,
Ażeby nas przez to zbawił.
-

1. Dobry Jezu, a nasz Panie,
Daj im wieczne spoczywanie.
2. Światłość wieczna niech im świeci
Gdzie królują Wszyscy Święci
3. Wszyscy Święci z Tobą, Panem
Aż na wieki wieków. Amen.

Pierwsze Czytanie z księgi Hioba (Bb19,1.23-27a)

Hiob powiedział:

**„Któż zdoła utrwalić me słowa,
potrafi je w księdze umieścić?
Żelaznym rylcem, diamentem,
Na skale je wyryć na wieki?
Lecz ja wiem: Wybawca mój żyje,
Na ziemi wystąpi jako ostatni.
Potem me szczątki skórą odzieje
O oczyma ciała będę widział Boga.
To właśnie ja Go zobaczę”.**

Oto Słowo Boże

Refren psalmu responsoryjnego:

W Panu złożyłem całą swą nadzieję

(Śpiew psalmu responsoryjnego)

Alleluja. Alleluja, Alleluja.

Ja jestem zmartwychwstanie i życie. Kto żyje i wierzy we Mnie, choćby i umarł – żyć będzie”

Alleluja. Alleluja, Alleluja.

Drugie Czytanie z Ewangelii według Świętego Mateusza

Jezus przemówił tymi słowami:

„Wysławiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom.

Tak, Ojcze, gdyż takie było Twoje upodobanie. Wszystko przekazał mi Ojciec mój. Nikt też nie zna Syna, tylko Ojciec, ani Ojca nikt nie zna tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić.

Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię.

Weźcie moje jarzmo na siebie i ucztujcie się ode mnie, bo jestem cichy i pokorny sercem, a znajdziecie ukojenie dla dusz waszych. Albowiem jarzmo moje jest słodkie, a moje brzemie lekkie”.

Oto Słowo Pańskie

Słowo Wspomnienia

Klemens Kwiatkowski urodził się w majątku Rumiejki w poznańskim. Jego ojciec, herbu Nowina – był powstańcem wielkopolskim, a matka – Wanda z Hauptmannów – do czasu zamążpójścia pracowała jako nauczycielka. Z początkiem lat dwudziestych XX wieku rodzina Kwiatkowskich osiadła w Inowrocławiu. Tam Klemens uczęszczał do Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprowicza, gdzie w 1939 roku zdobył świadectwo maturalne. Działał w Sodalicii Mariańskiej a od 1936 roku był ostatnim drużynowym II Drużyny Harcerskiej im. Władysława Jagiełły. Uprawiał sport. Szczycił się mistrzostwem Polski ZHP w skoku w dal oraz w biegu na 100 m. Dzięki jego przeczności w 1939 roku został uratowany sztandar ZHP, który do dzisiaj widnieje w gablocie jego szkoły.

Podczas wojny, zmuszony do pracy przez okupanta, nie zrezygnował z organizowania tajnego nauczania oraz – pod pseudonimem „Znicz” lub „Gryf” - tajnej walki zbrojnej w ramach Armii Krajowej (Polskiego Związku Powstańczego). Był bardzo aktywnym działaczem konspiracji. W 1943 roku wpadł w ręce Gestapo. Po przejściowym uwięzieniu w Błoniach i w Forcie VII w Poznaniu, w 1944 roku został skazany do pracy w kamieniołomach obozu koncentracyjnego w Mauthausen. Nosił numer 107345. 5-go maja 1945 roku został wyzwolony z obozu przez wojska amerykańskie. Po wojnie wrócił do nauki. W 1953 roku obronił doktorat z medycyny w Monachium z oceną: „magna cum laude”. Przez dwa lata pracował w monachijskiej klinice jako asystent. W 1956 roku wstąpił do Polskich Oddziałów Wartowniczych przy US Army w Heidelbergu. Do roku 1966 pracował w szpitalu wojskowym jako lekarz chorób wewnętrznych i chirurg w Landstuhl. Okresowo pracował także we Francji (Orlean i Verdun). Otrzymał rangę podpułkownika. Potem - przeniósł się do Szwajcarii, gdzie w Leysin pracował jako lekarz w klinikach „Miremont” oraz „Les Buis”. Po okresowej pracy jako asystent i adiunkt, został dyrektorem tych szpitali – do 1987 roku. Po jego odejściu na emeryturę, prasa szwajcarska pisała: „W stan spoczynku, odszedł człowiek pracy i walki, człowiek wielkiego serca, starający się zawsze czynić dobrze i obowiązki swoje wypełniać sumiennie”.

Klemens Kwiatkowski otrzymał liczne wyróżnienia: „Krzyż Zasługi Armii Krajowej” dziesięciokrotnie przyznano amerykański medal „Superior Performance – Sustained”. Otrzymał także papieskie odznaczenie „Pro Ecclesia et Pontifice”. W roku 2000 Rada Miasta Inowrocławia zaliczyła go do dwudziestki swoich najbardziej zasłużonych obywateli.

Do ostatniego dnia swojego życia dr Klemens Kwiatkowski bardzo aktywnie uczestniczył w życiu Polskiej Misji Katolickiej. Był zaprzyjaźniony z księżmi rektorami PMK we Francji i Szwajcarii oraz z kolejnymi od wojny biskupami polonijnymi. Z ogromnym zaangażowaniem śledził mozolne starania o uratowanie PMK Fryburgu-Marly i cieszył się każdym znakiem nadziei. Nigdy nie wątpił, że słuszna sprawa zwycięży.

Niech Miłosierny i Zmartwychwstały Pan Życia, obdarzy Doktora Klemensa wiecznym odpoczynkiem po jego niezmordowanej i wytrwałej służbie dla życia.

Ks. Krystian Gawron
Rektor PMK w Szwajcarii

Учреждение, 14. II. 2005г.

10

Старшему Павлу!

В ответствии на Твой лист 2. II. 2005г. прилагаю
дополнительно книгу моего брата публикующего обрывки его
Твои воспоминания, которое есть для Павла в possessione
вспоминания подвинул в "Газете Выборской" в possessione
Булганова, Голубева при помощи коллеги Талачева Талачева
биографии поданы в Библиотеке № 2/2004 bardzo dobry
i jeszcze razalem odprawa na poswiec

Вспоминания на газету воспоминания 2 посвещены моему
мужу. Я забочусь не знаю, но был добрый, а вот
не могу от души увидеть, моя жена, которая уже в забвении
во вложении до конца депю до забвения моего. Твой

prochowa Pani Prof. Szwarckiej swoje wyprzedzające
zyczenie zdrowia, wyplaceni jestem zadowolony z Fundacji
Koscielnej i wyrażam nadzieję, że Pani i wy oddacie
prochowa Pani

Elżbieta Szwarcka

FUNDACJA	
"Arch. i Muzeum" - Pomie Armii Krajowej oraz "Młodej Sierocy Polki" Wrocław	
Wpłynęło dnia:	17. 02. 2005
L. dz.	563/Pom-410/05
Załączniki:	.....
Referent:	.....

KLEMENS, MIECZYSLAW KWIATKOWSKI / 1919 -

Klemens Mieczysław Kwiatkowski herbu "NOWINA" ur. 23.II.1919 w woj. poznańskim w majątku RUMIEJKI pow. Środa. Ojciec Mieczysław z zawodu agronom brał czynny udział w pierwszej wojnie światowej oraz w Powstaniu Wielkopolskim w 1919 r. Matka Wanda z domu Hauptmann, z zawodu nauczycielka nie pracowała po ślubie w swoim zawodzie.

Klemens Mieczysław Kwiatkowski ukończył w 1939 roku Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu. W okresie uczeszczenia do szkoły był drużynowym II-giej Harcerskiej drużyny im. Władysława Jagiełły przez ostatnie 3 lata przedwojenne. Był równocześnie prezesem Sodalicii Marińskiej uczniów. Znany sportowiec w lekkiej atletyce w skoku w dal i w biegu na 100 m.

Jak wszyscy maturzyści - wysłany do Junackich Hufców Pracy z przydziałem do Węgierskiej Górki na granicy niemieckiej na południu Polski do budowania linii obronnej. W JHP ~~pracy~~ był drużynowym i prace skończył z wyróżnieniem.

W kompanii wrzeźniowej jest zaangażowany w "Komitetach Blokowych". W czasie okupacji pracuje w firmie radio-elektrycznej Helmut Knoff (firma zabrana panu Przybyłe) na ul. Królowej Jadwigi jako pomocnik techniczny. W tym czasie wnosi z gmachu Gimnazjum listy maturzystów i młodszych uczniów oraz sztandar II-ej Drużyny Harcerskiej, który wrócił dopiero po przewrocie krajowym do swej drużyny. Pomocnikiem w tej akcji był ówczesny pedel Maćkowiak. W budynku było wojsko niemieckie. 1.09.1940 zmienia pracę i przechodzi po zdaniu egzaminu do niemieckiego urzędu REICHSWASSERWIRTSCHAFTSAMT przy ul. Solankowej jako kreslarz techniczny i gdzie pracuje do dnia aresztowania przez Gestapo 30.10.1943. W tym dniu aresztowanie następuje w autobusie Matwy-Inc po spotkaniu w kosciele matewskim z szefem działu służby cywilnej i wywiadu Hauptmannem Klemensem przy PZP.

W czasie okupacji mieszka przy ul. Torunskiej 20 m. 2 a po wyrzuceniu, na Farnej 2a. W domu prowadzi od listopada 1939 tajne nauczanie uczniów liceum i gimnazjum (historia, j. polski i łacina). Posiadając w domu tajne radio udziela informacji londyńskich, polskiego radia, swoim uczniom.

W tym samym czasie wstępuje do PZP - grupy wojskowej, której kmdt był por. Antoni Dziuba, który też prowadził tajne nauczanie jako nauczyciel. Zwerbowany przez por. mgr Sadowskiego Bronisława - zast. por. Dziuby Antoniego, który też uczył tajnie. Dyrektywy nauczania i program otrzymał Kl. Kwiatkowski od Br. Sadowskiego. Został zaprzysiężony w PZP przez por. Dziubę Antoniego i pracuje w konspiracji pod pseudonimem "Znicz" i "Gryf". Organizacja PZP do której należał Kl. Kwiatkowski podlegała Inspektorowi Poznań do czasu wejścia do "AK" jako grupa wydzielona "Kujawy".

Klemens Kwiatkowski należał do komendy lokalnej PZP jako szef działu kartografii i był także przydzielany do zleceń specjalnych. Mając kontakt z kurierami z W-wy - dostarczał im filmy nie wyświetlone map całego "Warthegau", a pod KUTNO - naznaczając na mapach dokładne miejsca desantowe, lotniska i depozyty broni i amunicji niem.

Przebieg pobytu w obozach karnych i KZ:

30.10.43 aresztowanie przez Gestapo i osadzony w obozie na Bloniach w Inowrocławiu gdzie przebywa do 16.01.44.

17.01.44 uwięziony w FORT VII Colomb cela 65 w Poznaniu do 30.03.44

30.03.44 oboz karny BLONIE Inowrocław do 27.07.44.

27.07.44 przetransportowany do Fort VII w Poznaniu na sąd dorazny w Prezydium Policji-Gestapa i skazany do Vernichtungslager MAUTHAUSEN i przetransportowany tam natychmiast z kilku innymi więźniami. Uwolniony przez US ARMY z KZ Mauthausen 05.05.45 o godz. 13.15 pp KZ Mauthausen: Nr więźnia 107 345 (trojkat czerwony z litera P). Pracuje od przyjazdu, lipiec do stycznia 45 w kamieniołomach pozniej "wyciągnięty" przez kolege - ZWZ Pomorze Tczew - Pawła Pomierskiego do pisania-drukowania napisów i kart nowoprzybyłych na blok więźniów - jako pomocnik pisarza bloku 22 pewnego CZECHA. Nie był nigdy pisarzem bloku w KZ. W czasie wyzwolenia bierze czynny udział w RUCHU OPORU.

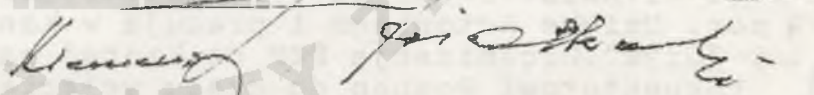
Po uwolnieniu przewieziony przez US Army do Regensburga (Bawaria) wpierv na przebadanie fizyczne do szpitala i dozywienie przez 6 tygodni.

1946 - 1953 studium medycyny rozpoczete na UNRA University w Monachium i po 3-ch semestrach kontynuacja na otwartym Uniwersytecie niemieckim Ludwig-Maxymilian w Monachium.
22.08.53 Examin panstwowy niemiecki jako lekarz
05.10.53 Promocja DR.MED. z wynikiem "MAGNA CUM LAUDE."
1953 - 54 Asystent na klinikach Uniw.Monachium
1955 Przyjety do POW (Polskie Oddziały Wartownicze) przy US-ARMY HQ,EUROPE w HEIDELBERGU przez Pułkownika SOBOLTE
1955-56 Studium medycyny US i egzamin w US-GENERAL HOSPITAL w Landstuhl (Niemcy).Pracuje jako lekarz dla US armii.
1956 - 1966 Lekarz w US Gen.Hospital i specjalizacja w med.wewnetrznej i chirurgii we Francji w ORLEANS, VERDUN i NANCY-TOU
Wrzesien 1966 opuszcza na wlasne zyczenie US-ARMY w stopniu LT.Colonel (Podpułkownika).
Kontynuacja pracy w Szwajcarii w Klinikach wysokogorskich w LEYSIN - "MIREMONT" i "LES BUIS" -
-od IX.1966 do 1.10.1987 pracuje kolejno jako asystent - pozniej adiunkt i ostatnie lata jako dyrektor Kliniki MIREMONT - LEYSIN (VD)
Zyje obecnie na emeryturze w La Tour de Peilz niedaleko MONTREUX nad LEMANEM. Jest czlonkiem Federacji Lekarzy Szwajcarskich (FMH).
Udziela sie w POLONII SZWAJCARSKIEJ.

ODZNACZENIA: KRZYZ AK i wojenny 1939-45.Złoty krzyz zaslugi.
Odznaczenie z medalem złotym - Papieza PAWZA VI "PRO ECCLESIA ET PONTIFICE".
Odznaczenia Armii US w EUROPIE t.zwane "Superior performance-Sustained" w pracy lekarskiej dla US-ARMY nadane 10 razy.

Curriculum sprawdziłem i poprawiłem

CH-1814 LA TOUR DE PEILZ (VD) - dnia 23.08.1992

Załącznik : fotokopia dokumentu złożona urzędowo w Niemieckim Urzędzie Odszkodowań w Monachium w 1949 roku- ktora podaje dokładnie daty uwięzienia.

Przypisy :

Dr med. Klemens Kwiatkowski ur.23.XI.1919 r.

W 1939 r. zdał maturę jako prymus Liceum Matem.fizycznego - gimnazjum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu . Był drużynowym drużyny gimnazjalnej im.Wł.Jagiełły członkiem hufca Komendy Miasta. Czynnym sportowcem w lekkoatletyce typowanym na Olimpiadę. W Mauthausen brał czynny udział w ruchu oporu. Wielu więźniów zawdzięcza mu swoje życie. Po wyjściu z obozu skończył medycynę z odznaczeniem Magna cum landa na Uniwersytecie w Monachium, jednocześnie pisząc pracę doktorską na temat " Wpływ gruczołów dokrewnych na choroby układu nerwowego " za co otrzymał złote odznaczenie.

W latach praktyki lekarskiej zdobył kwalifikacje w chirurgii, chorobach kobiecych i dziecięcych. Ostatnio wykładał na Uniwersytecie z zakresu chirurgii klatki piersiowej. Jest cenionym i bardzo zdolnym doktorem obecnie zamieszkałym w Szwajcarii.

Klemens Mieczysław Kwiatkowski / 1919- ps. "Znicz", "Gryf"

Klemens Mieczysław Kwiatkowski ur. 23.11.1919r. w wsi ~~pożnańskim~~ w majątku Rumiejki pow. Środa. Ojciec Mieczysław z zawodu agronom brał udział w pierwszej wojnie światowej ~~w Powstaniu Wielkopolskim w 1919r.~~
 W 1939r. ~~W ukończeniu Państwowego Gimnazjum i Liceum w Inowrocławiu~~ ~~na Kaszubach, gdzie egzamin dojrzałości w maju 1939r.~~ W okresie uczęszczania do szkoły był drużynowym II Harcerskiej Drużyny im. Władysława Jagiełły - członkiem Komendy Hufca Harcerzy w Inowrocławiu oraz prezesem ~~Sodalicji Mariackiej~~ ~~uczniów~~.
 W kampanii wrześniowej 1939r. brał udział w obronie cywilnej miasta, w tzw. "Komitetach blokowych".
 W czasie okupacji pracował w niemieckiej firmie ~~radioelektrycznej~~ jako radiomechanik do dnia 30. 08. 1940r. 1. 09. 1940r. podjął pracę w urzędzie "Wasserwirtschaftamt" jako kreślarz techniczny. ~~Podczas okupacji niemieckiej przy ul. Toruńskiej 20 m. 2 a następnie przy Farnej 2a. Był zaangażowany w Związku PZP. Inowrocławskie PZP rozpoczęło swoją pracę przy tajnym nauczaniu młodzieży w styczniu 1940r.~~
~~Klemens Mieczysław Kwiatkowski prowadził tajne nauczanie od listopada 1939 w swoim mieszkaniu, gdzie był aparat radiowy. Młodzież schodziła się na wiadomości i tajne nauczanie~~ ~~radziejski i nie leży.~~
 Po pierwszych aresztowaniach w Inowrocławiu ~~por. B. Sadowski~~ nawiązał kontakt z Klemensem Mieczysławem Kwiatkowskim.
 K.M. Kwiatkowski należał do grupy wojskowej, której kmdt. był por. Antoni Dziuba zastępcą kmdt. B. Sadowski.
 K.M. Kwiatkowski używał ps. "Znicz", czasem "Gryf". W grupie A. Dziuby prowadził Dział Nauki i Sztuki.
 Organizacja do której należał Kwiatkowski podlegała Inspektoratowi Poznań do czasu wejścia do "AK" - grupa wydzielona "Kujawy".
 Aresztowany 30. 10. 1943r. osadzony w obozie na Błoniach w Inowrocławiu, wywieziony do Fortów VII w Poznaniu cela 65. Miał kontakt z kurierami z W-wy. Przekazywał filmy zdjęć kartograficznych całego "Warthegau" lotnisk aż do granicy Kutna, miejsca do desantów i na mapach dokładnie opisane. Wywieziony do Fortów, po raz drugi wyjechał z obozu na Błoniach aby otrzymać wyrok: oboz koncentracyjny Mauthausen. W obozie tym przebywał od 7. 10. 1944 do 5. 05. 1945 / 2 numer P 107345 / W obozie pracował w kamieniołazach a pod koniec jako pisarz na bloku. W czasie wyzwolenia obozu brał czynny udział w Ruchu Oporu. [Po wojnie ~~ukończył~~ ~~medycynę~~ na Uniwersytecie Maksymiliana w Monachium i równocześnie ~~uczył~~ na Akademii Sztuk Pięknych. W 1953 ~~ukończył~~ ~~edycję~~ i pracę doktorską z odznaczeniem Magna cum laude. Pracował we Fracji ~~wasoruckiej~~ ~~szpitalu w Jowl~~ a od 1966 w Szwajcarii jako dyrektor Kliniki w Leysin. Obecnie na emeryturze.

V Klemens
Inowrocław
w burzy

matka?
jako żołnierz
mieszkał

corobit?

od Kiedy?

od XIX w.

do jego
mieszkania
Kiedy był
te awant?

marwe ty?
Orpam zap.

funkcja
w ZWZ AK?

nie czym to
polecało?

rel. własna K.M. Kwiatkowskiego M- 315-989

brak danych! nazwiska matki
od Kiedy w ZWZ, kto zaprosił? //

Proszę Kwiatkowskiego i me siostry w Łuo, która może napisać
do niego do białej

kalizy relacji epimiteum wupelnic!
Dusznice z p. Podlany, która może stworzyć białą
27 x 93

Adom...

Klemens Mieczysław Kwiatkowski /1919-

Klemens Mieczysław Kwiatkowski ur.23.11.1919r. w woj. poznańskim w majątku Rumiejki pow. środa. Ojciec Mieczysław z zawodu agronom brał udział w pierwszej wojnie światowej oraz w Powstaniu Wielkopolskim w 1919r. Matka Wanda z d. Hauptmann, zawodowo nie pracowała. W 1939r. ukończył Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprowicza zdając egzamin dojrzałości w maju 1939r. W okresie uczenia do szkoły był drużynowym II Harcerskiej Drużyny im. Władysława Jagiełły i członkiem Komendy Harcerzy w Inowrocławiu oraz prezesem Sodalioji Mariackiej uczniów.

W kampanii wrześniowej 1939r. brał udział w obronie cywilnej w tzw. "Komitetach Blokowych".

W czasie okupacji pracował w niemieckiej firmie radioelektrycznej jako radiomechanik do dnia 30.08.1940r. 1.09.1940r. podjął pracę w urzędzie "Wasserwirtschaftamt" jako kreślarsz techniczny. Podczas okupacji mieszkał przy ul. Toruńskiej 20 m.2 a następnie przy Farnej 2a. Był zaangażowany w PZP. Inowrocławskie PZP rozpoczęło swoją pracę przez tajne nauczanie młodzieży w styczniu 1940r. Klemens Mieczysław Kwiatkowski prowadził tajne nauczanie od listopada 1939 w swoim mieszkaniu, gdzie był aparat radiowy. Młodzież schodziła się na wiadomości i tajne nauczanie.

Po pierwszych aresztowaniach w Inowrocławiu mgr. por. B. Sadowski nawiązał kontakt z Klemensem Mieczysławem Kwiatkowskim.

K.M. Kwiatkowski należał do grupy wojskowej, której Kmdt. był por. A. Dziuba, zastępcą Kmdt. B. Sadowski.

K.M. Kwiatkowski używał ps. "Znicz", czasem "Gryf". W grupie A. Dziuby prowadził Dział "Sztuki i Sztuki".

Organizacja do której należał Kwiatkowski podlegała Inspektorowi Poznań do czasu wejścia do "AK" /grupa wydzielona "Kujawy"/ Aresztowany 30.10.1943r. i osadzony w obozie na Błoniach w Inowrocławiu, wywieziony do Fortu VII w Poznaniu cela 65. Miał kontakt z kurierami z W-wy. Przekazywał filmy zdjęć kartograficznych całego "Warthegau" lotnisk aż do granicy Kutna, miejsca do dwsantów i na mapach dokładnie opisane. Wywieziony do Fortów, po raz drugi wyjechał z obozu na Błoniach aby otrzymać wyrok: Obóz koncentracyjny Mauthausen. W obozie tym przebywał od 7.10.1944 do 5.05.1945 /numer P 107345/ W obozie pracował w kamieniołomach a pod koniec jako pisarz na bloku. W czasie wyzwolenia obozu brał czynny udział w Ruchu Oporu. Po wojnie studiował medycynę na Uniwersytecie Maksymiliana w Monachium. W 1953r. ukończył medycynę i pracę doktorską z odznaczeniem Magna cum laude. Pracował we Francji w amerykańskim szpitalu w Toul, a od 1966 w Szwajcarii jako dyrektor kliniki w Leysin. Obecnie na emeryturze.

rel. własna K.M. Kwiatkowska M-375-989

Barbara warine relacje - polonijny obraz Klemensa Kwiatkowskiego w okresie okupacji, który do 1940? w nie miał żadnego kontaktu "Znicz" kontakt. Zadzwońcie, obraz 52 503 31

Dnia 3 V 2004 r. w Vevey w Szwajcarii zmarł **KLEMENS KWIATKOWSKI** ps. „Gryf”, „Znicz”, żołnierz Polskiego Związku Powstańczego (kryptonim AK).

Urodził się 23 XI 1919 r. w m. Rumiejki pow. Środa w rodzinie Mieczysława Kwiatkowskiego (herbu Nowina) i Wandy z d. Hauptmann. Na początku lat dwudziestych ubiegłego wieku rodzina zamieszkała w Inowrocławiu. Tu Klemens uczył się w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Jana Kasprowicza, gdzie w 1939 r. zdał maturę. Aktywnie działał w harcerstwie i Sodalitacji Mariańskiej. Uprawiał sport, zdobywając tytuł mistrza Polski ZHP w skoku w dal i w biegu na 100 m. Latem 1939 r. został skierowany do pracy w hufcach junackich i budował umocnienia na południowych granicach Polski. We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie cywilnej Inowrocławia w tzw. komitetach blokowych. Od pierwszych tygodni okupacji prowadził nasłuch radiowy, a od listopada 1939 r. tajne nauczanie. Kontynuował je także w 1940 r. w ramach powstałej w Inowrocławiu konspiracyjnej organizacji, która od 1941 r. podporządkowała się Okręgowi Pomorskiemu ZWZ-AK. Do sztabu organizacji został wprowadzony przez Bronisława Sadowskiego, zastępcę Antoniego Dziuby, komendanta. Kierował grupą dywersyjną i działał w sekcji kartografii. Kreślił mapy, sporządzał zdjęcia map i obiektów wojskowych na obszarze rejencji inowrocławskiej aż po Kutno. Filmy przekazywał przybywającym z Warszawy kurierom w kwaterze konspiracyjnej zlokalizowanej we własnym mieszkaniu. Do wykonywania zadań konspiracyjnych wykorzystywał zatrudnienie w niemieckim urzędzie gospodarki wodnej. Aresztowany 30 X 1943 r. podczas fali aresztowań w Inowrocławiu, został osadzony w obozie przejściowym na Błoniach w Inowrocławiu, potem w Forcie VII w Poznaniu. Od lipca 1944 r. do 5 V 1945 był więziony w obozie koncentracyjnym Mauthausen.

Po wyzwoleniu obozu pozostał w Bawarii, gdzie ukończył studia medyczne. Potem pracował jako asystent w klinikach monachijskiego uniwersytetu, po czym wstąpił do Polskich Oddziałów Wartowniczych przy US Army w Heidelbergu. Z armią Stanów Zjednoczonych rozstał się w 1966 r. w stopniu podpułkownika. Zamieszkał w Szwajcarii, pracując w wysokogórskich klinikach. Przed emeryturą był dyrektorem kliniki „Miremont”. Odznaczony Krzyżem Armii Krajowej i m.in. dziesięciokrotnie amerykańskim medalem „Superior performance - Sustained”

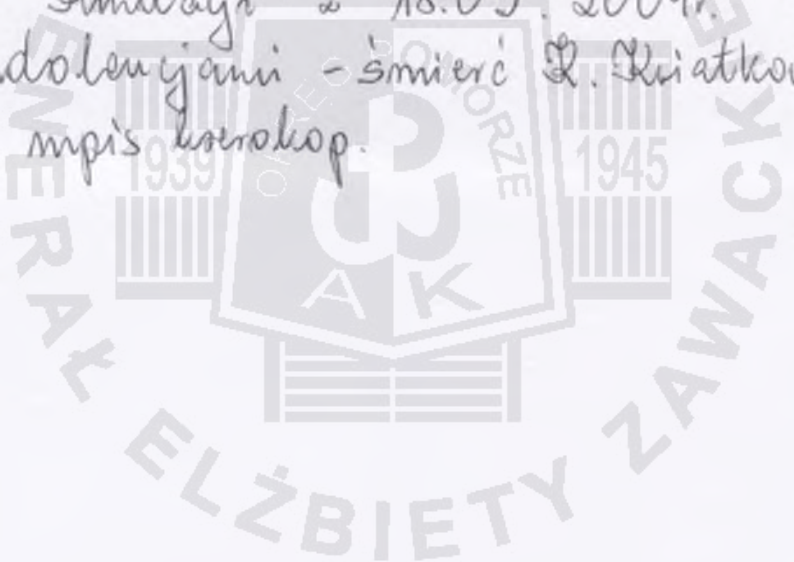
oraz złotym medalem zasługi dla Kościoła Katolickiego „Pro Ecclesia et Pontifice” nadanym przez papieża Pawła VI.

Elżbieta Skerska

IV/1. Korespondencja bieżąca: K. Książkowski
- Fundacja

1. List Klemensa Książkowskiego do
Elżbiety Zawackiej z 1992r., mpis oryg. k. 2 s. 1-2
i E. Adamczyk
2. List K. Książkowskiego do E. Zawackiej
- Boże Narodz. 1992r., oryg. mpis k. 1 s. 3
3. Pismo Fundacji do K. Książkow-
skiego z 20.11.2003r. z prośbą o
usupetnienie dokumentów, mpis kserokop. k. 1 s. 4
4. Pismo Fundacji z 18.05.2004r.
z kondolecjami - śmierci K. Książkow-
skiego, mpis kserokop. k. 1 s. 5

Ld2 8/6/17/92 1

23.08.92

DR MÉD. CLEMENS M. KWIATKOWSKI
ANC. MÉDECIN-CHEF À LA CLINIQUE MIREMONT - LEYSIN (VD)

CH-1814 LA TOUR-DE-PEILZ
40. AV. DE LA CONDÉMINE
TÉL. 021/944 25 90

Pani

Doc.dr.habil.Elzbieta Zawacka
Przewodniczaca Rady Fundacji Archiwum
Pomorskiego Armii Krajowej

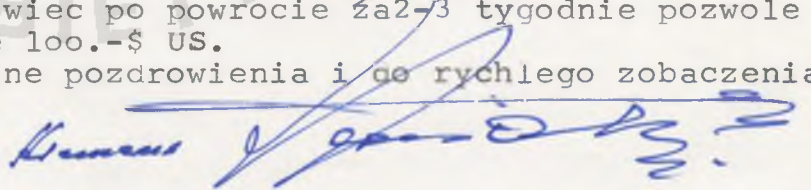
87-100 Torun

Szanowna Pani -

pozwalam sobie przeslac moj biogram z malymi poprawkami; list od Panstwa otrzymalem w okresie mojego pobytu w Ojczyźnie poraz pierwszy od 50 lat.

Niestety moj program ulozony przez moja siostre Marie Zuraawska z Inowroclawia byl tak "ciezki" do strawienia, - ze nie moglem sie nigdzie sam ruszyc. Prosze wiec przebaczyc mi, ze ^{nie}wpadlem do Torunia, azeby Pania poznac i sie osobiscie przedstawic - lecz nastapi to przy mojej przyszlej wizycie. Mialem kilka tygodni temu wizyte z USA mojego mlodszeo kolegi z Gimnazjum Gałezewskiego Lilucha, ktoremu przekazalem dla Pani jaknajlepsze pozdrowienia. Poznalem juz Panie, dosc dawno przez przeslane mi przez moja siostre wasze Biuletyny za ktore serdecznie dziekuje. Poniewaz wyjezdzam jutro do Francji do kolegow na maly wypoczynek wiec po powrocie za 2-3 tygodnie pozwole sobie przekazac na Fundacje 100.-\$ US.

Lacze bardzo serdeczne pozdrowienia i do rychlego zobaczenia

22

DR MÉD. CLEMENS M. KWIATKOWSKI
ANC. MÉDECIN-CHEF À LA CLINIQUE MIREMONT - LEYSIN (VD)
CH-1814 LA TOUR-DE-PEILZ
40. AV. DE LA CONDÉMINE
TÉL. 021/944 25 90

23.08.92

816./17/92 insp. Toruń
2

Pani
E. ADAMCZYK
Dokumentalistka Inspektoratu Toruń
w Archiwum Pomorskim Armii Krajowej
87-100 TORUŃ
ul. Piekary 49

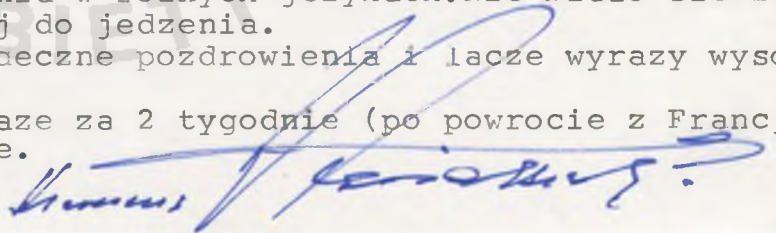
Szanowna Pani -

serdecznie dziękuje za przesłany mi "biogram" i przepraszam za dość późną odpowiedź. Byłem w tym czasie po 50 latach poraz pierwszy w kraju i miałem mój program przez moją siostrę Marie Zurawską tak strasznie zapelniony - że nie miałem chwili czasu, ażeby wpasć do Torunia co nastąpi naturalnie przy przyszłej mojej wizycie, ażeby Panię poznać.

Pozwoliłem sobie niektóre rzeczy sprostować lub też dodać. Nie byłem nigdy pisarzem blokowym w KZ Mauthausen - bo być takim nie było to zaszczytem lecz hanbą. Pomocnik drukował ręcznie kartoteki więźniów na bloku według wskazań pisarza bloku tak zwanego BLOCKSCHREIBERA lub robił inne napisy na ogłoszenia w różnych językach. Nie miało się żadnej władzy, lecz trochę więcej do jedzenia.

Przesyłam Szanownej Pani serdeczne pozdrowienia i łączę wyrazy wysokiego szacunku i poważania.

Na koszt administracyjny przekaze za 2 tygodnie (po powrocie z Francji) 100\$ US na konto podane w liście.

~~L 288 / PK / 93~~ 3

DR MÉD. CLEMENS M. KWIATKOWSKI
ANC. MÉDECIN-CHEF À LA CLINIQUE MIREMONT - LEYSIN (VD)
CH-1814 LA TOUR-DE-PEILZ
40. AV. DE LA CONDÉMINE
TÉL. 021/944 25 90

Boże Narodzenie 1992
na obczyźnie 50 lat

25. 01. 93
66 / A / 93

Droga Pani Kolezanko -

osmielam sie tak pisac - ale jestem tutaj bez duszy polskiej i sercem jestem przy Was Kochani - w wolnej Polsce. Pozwalam sobie zlozyc Drogiej Pani najserdeczniejsze zyczenia Blogoslawionych Swiat Bozego Narodzenia i dalszej Opieki Bozej w tym nadchodzacych - oby byl lepszym- NOWYM ROKU 1993.

Maryla - moja siostra przyjedzie do mnie 23.12. na dwa tygodnie - i to bedzie pierwsza Wigilia z siostra od 50 lat. Ciesze sie wiec bardzo na to spotkanie.

Wzajemnie oddamy
Clemens Kwiatkowski

b. Podpułkownik-lekarz OW przy US-Army Europe (1954-1966)

wysłano naszym Biuletynem

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń 20 XI 2003 r.

Pan
dr Klemens Kwiatkowski
1814 La Tour de Peilz
40 av. de la Condemine
Szwajcaria

Szanowny Panie Doktorze !

Sądzę, że dość długo nie utrzymywał Pan bezpośredniego kontaktu z Fundacją. W ostatnim liście Pani Maria Żurawska powiadomiła nas, że jest Pan chory. Ten fakt zaniepokoił nas i między innymi dlatego piszę. W imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej przesyłam serdeczne pozdrowienia i życzymy Panu szybkiego powrotu do zdrowia. W załączeniu przesyłam ostatni numer „Biuletynu” Fundacji.

Korzystając z okazji, bardzo proszę o uzupełnienie dokumentów znajdujących się w naszym Archiwum, bowiem nie posiadamy dokładnych informacji na temat odznaczeń, które Pan posiada. Bardzo przydatne okazałyby się chociaż kserokopie ich legitymacji, a także mianowań na stopnie wojskowe. Te dokumenty pozwolą w przyszłości w miarę dokładnie napisać Pana biogram do „Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej 1939-1945”.

Przepraszam za kłopot, ale będę bardzo wdzięczna za pomoc.

Jeszcze raz życzę Panu szybkiego powrotu do zdrowia. Łączę życzenia wszelkiej pomyślności z okazji zbliżającego się Bożego Narodzenia.

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska
Elżbieta Skerska dokumentalistka

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń 18.05.2004 r.

*zob. kuzko Kwiatkowski Maria
M: 614/987 Pom.*

Pani
Maria Żurawska
ul. Toruńska 20/2
88-100 Inowrocław

Szanowna Pani Mario !

W imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej i pracowników Fundacji składam Pani wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci Brata śp. Klemensa Kwiatkowskiego.

Pani Profesor nie uczyniła tego osobiście, ponieważ przebywa na krótkotrwałym wycieczku.

Przepraszam, że o tym wspominam, ale zależy nam na uzupełnieniu dokumentów śp. Klemensa Kwiatkowskiego, ps. "Znicz"-"Gryf", aby móc przygotować biogram do "Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej" w pełni ukazujący Jego działalność konspiracyjną.

Z wyrazami szacunku i poważania ..... *Escherska* .....

Elżbieta Skerska dokumentalistka

T. 92. 375/989 Pom

Informacja

Wiatkowski Klemens

Party informacyjne

h

Kwiatkowski Klemens ps. 'Zwier' Zusov. 1
FK
ostatni organizat. (zawieszony X 1939)
od początku 1941 w
ostatni stabi
kapral z kurssem
sprawy kartografii i zlecen' specjalnych
pracownik w miejscim Urzędni Gospo-
darstwi Wodny - miał dostp do map aż po
Kutno

Innowacja
PZP 2

Kwiatkowski Klemens
autografy w 1943 roku z Edmunde
Tylochem.

list E. Tylocha do St. Gąsiewskiego - T. Gąs
zowski prof

EL

Kwiatkowski Klemens ps Zwiacz

Gnowoska

3

30-10-43 awant w Gnowosce

ty mow

obceni Swajcarie

zob relacja Z urawstunij

SZ 1991

Kwiatkowski Klemens

Snorocław

? PZP-AK 4

Latem 1944 przebywał w obozie Pistoia w Snorocławiu, spowodowany w celach - "jako wówczas miewano" - konfrontacji z grupą aresztowaną w Snorocławiu na początku czerwca 1944 r., m. in. członków Szarych Szeregów

rel. Alojzego Nowickiego - M-521/1157

KP/XI.92

++ Głowiakowski Klemens Inowrocław
ps. "Gryf", "Luis" Zwrz - AK 5

Nota biograficzna.

zob: "Biuletyn" FRPAW, Tomii nr 2/2009,
s. 65

Ms. II, 105

Sa famille, en Pologne (ZURAWSKI-KWIATKOWSKI),
et ses amis de Leysin et de La Tour-de-Peilz,
font part du décès, dans sa 85e année, du

**Docteur Klemens
KWIATKOWSKI**

ancien chef de clinique à Miremont,
dit aussi «Docteur Kay»

Selon les dernières volontés du défunt, la messe de sépulture
sera célébrée à la chapelle catholique de Leysin,
le lundi 10 mai 2004, à 14 heures.

L'inhumation suivra au cimetière de Leysin.

Adresse: Mme Vaudroz-Gassmann, Au Village, 1854 Leysin.

Après tant de souffrances terrestres, repose en paix.

6

Z żalem powiadamiam, że dnia 3 maja 2004 r. zmarł w Vevey w Szwajcarii w wieku 84 lat śp.

KLEMENS KWIATKOWSKI

doktor nauk medycznych

ostatni drużynowy II Drużyny Harcerskiej

Im. Władysława Jagiełły i absolwent Liceum Jana Kasprowicza w Inowrocławiu w 1939 r., konspirator Państwa Podziemnego, więzień obozów na Błoniach w Inowrocławiu i Mauthausen, uhonorowany wieloma odznaczeniami

RODZINIE i PRZYJACIOŁOM Zmarłego

składam wyrazy serdecznego współczucia

Ryszard Brejza
Prezydent
Miasta Inowrocławia

3 maja 2004 roku odszedł na wieczną wartę śp.

KLEMENS MIECZYŚŁAW KWIATKOWSKI

dr med., absolwent Gimnazjum i Liceum Jana
Kasprowicza w Inowrocławiu, odznaczony przez
Papieża Pawła VI Orderem „Pro Ecclesia et Pontifice”
oraz wieloma medalami wojskowymi oficera Armii
Krajowej, więzień obozu na Błoniach w Inowrocławiu,
Fortu VII w Poznaniu, obozu w Żabikowie
oraz obozu koncentracyjnego w Mauthausen spoczął
na cmentarzu w Leysin w Szwajcarii

W kościele p.w. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny
w Inowrocławiu odbędzie się msza św. w dniu 16 maja 2004 r.
o godz. 9.00 za spokój Jego duszy, na którą zaprasza pogrążona
w smutku

SIOSTRA z MĘŻEM, CÓRKĄ i SYNEM

8

Striatkowski Klemens Inorr. 9

Lepny sędziomy przez A. Dziubę.
absolwent Gimn. im. J. Giesprosiase
1939. Pracował wraz z A. Dziubę w
Urzędzie Gospodarki Wodnej.

zob. T. os. Nowicki Alojzy (Tomii),
opr. B-81, PZP-AK, NOW, PZP...
s. 42

AK.XIII2

Kwiatkowski Klemens

Smowton¹⁰

W omg. obje^t dzia^ł kwarto grafii
- wykonywa^t wykresy obiektów
wejskownych, lotniskie, koszar, wysta
kolejoweg^o i wozkownych obiektów
pneumatycznych; przekazywa^t
je Dzielnice.

zob. T. osob. Nowicki Alojzy (Toruń)
opr. PZP-ARK, NOW, PAP... } s. 47

ML, XI/12

SKOROSZYT

Klemens Kwiatkowski - dr. med.
Szwajcaria
1814 Ia Tour de Peilz
40 av. de la Condemnime

siostra Żurawska Maria
Inowrocław, Toruńska

solysca
opr.

M.375-989

Inowrocław
AK

Kwiatkowski Klemen

"Znicz", "Gryf"

Kwiatkowski Klemens

Zakład Produkcyjny w Legnicy
TECZKA DO AKT
SWW 1824-331 ZN-96/1

